

Çocukların Kalp Sağlığının Geliştirme Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocukların Kalp Sağlığının Geliştirme Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19051>

Özet

Çocuklar?n Kalp Sa?l???n? Geli?tirme Tutum Ölçe?i, çocuklar?n kalp sa?l???n? korumaya ve geli?tirmeye yönelik sahip olduklar? tutumlar? ölçmek amac?yla geli?tirilm? bir uyarlama ölçe?idir. Ölçek, özellikle **fiziki aktivite**, **beslenme al??kanl?klar?**, **sigara içmeye kar?? tutum** ve **stres kontrolü** gibi kardiyovasküler risk faktörlerini etkileyen temel davran?? alanlar?ndaki e?ilimleri de?erlendirmektedir. Türkiye uyarlamas? Meryem Öztürk taraf?ndan 2002 y?l?nda yap?lm?? olup, 4 alt boyuttan ve toplam 16 maddeden olu?maktadır. Ölçek, 4'lü Likert Ölçe?i format?nda puanlanmaktadır.

Bu araç, okul sa?l??? hem?ireleri ve çocuk sa?l??? uzmanlar? taraf?ndan çocuklar?n kalp sa?l??? tutumlar?n? erken ya?ta belirlemek ve buna yönelik e?itim programlar? geli?tirmek için kullan??l? bir envanter sunmaktadır. Ölçe?in psikometrik özellikleri, hem içerik hem de yap? geçerlili?i aç?s?ndan uzman görüş?leri ve faktör analizi ile desteklenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Kalp sa?l??? , çocuk, tutum ölçe?i, kardiyovasküler risk, fiziksel aktivite, beslenme, stres kontrolü, sigara içme, uyarlama.

Yazarlar

Meryem Öztürk

Amaç

Çocuklar?n Kalp Sa?l???n? Geli?tirme Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, çocuklar?n sa?l?kl? bir kalp için gerekli olan davran??lara (fiziksel aktivite, sa?l?kl? beslenme, sigaradan uzak durma ve stres yönetimi) yönelik olumlu veya olumsuz tutum düzeylerini saptamaktır. Bu ölçek, gelecekteki kalp hastal?klar? riskini azaltmaya yönelik tutumlar? de?erlendirerek, önleyici sa?l?k programlar?n?n etkinli?ini ölçmek için kritik bir araç sa?lar.

Ölçek, çocuklar?n kalp sa?l???na yönelik tutumlar?n?n hangi alt boyutlarda daha güçlü veya zayıf oldu?unu belirlemeye olanak tan?r. Elde edilen veriler, hedef kitleye yönelik spesifik e?itim materyalleri ve müdahale stratejileri geli?tirmede rehberlik eder.

Yap?

Ölçek, kalp sa?l???n? geli?tirmeye yönelik tutumlar? ölçen dört temel alt boyuttan olu?maktadır. Bu dört boyut, toplam 16 madde ile temsil edilmektedir. Her bir alt boyut, çocuklar?n günlük ya?amlar?nda kalp sa?l???n? etkileyen spesifik bir davran??sal alan? hedef al?r.

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, **kalp sağlığına yönelik olumlu tutumdur**. Bu yapı, dört faktör altında incelenir:

Fiziki Aktivite: Egzersiz ve hareketli yaşam tarzına yönelik eğilimler.

Beslenme: Sağlıklı yiyecek seçimleri ve kahvaltısı gibi düzenli beslenme alışkanlıklarına yönelik tutumlar.

Sigara İçme: Pasif veya aktif sigara dumanına karşı farkındalık ve olumsuz tutum geliştirme.

Stres Kontrolü: Stresle başa çıkma ve duygusal destek arama becerilerine yönelik tutumlar.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, hem içerik geçerliliği hem de yapı geçerliliği olmak üzere iki ana başlıkta incelenmiştir. İçerik geçerliliği, alanında uzman kişilerden oluşan bir grubun görüşleri alınarak sağlanmıştır.

Uzman görüşü alınan grup, ölçeğin maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı ne derece temsil ettiğini de değerlendirmiştir. Bu uzman grubu şunlardan oluşmuştur: 1 çocuk sağlığı geliştirme uzmanı, 1 kardiyovasküler dergi editörü, 1 spor eğitim profesörü, 1 bölge okulu beslenme uzmanı ve 6 okul sağlığı hemşiresi. Yapı geçerliliği ise geliştirici tarafından faktör analizi ve Varimax rotasyonu yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir ve dört faktörlü yapının uygunluğu doğrulanmıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) yüksek bulunmuştur. Ölçeğin genel iç güvenilirlik katsayısı (Alpha) **0.80** olarak rapor edilmiştir, bu da ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Alt boyutların iç tutarlılık katsayıları da kabul edilebilir düzeydedir. Bu değerler alt boyutlara göre şu şekildedir:

Beslenme: 0.70

Fiziki Aktivite: 0.76

Sigara İçme: 0.74

Stres Kontrolü: 0.63

Stres kontrolü alt boyutunun katsayısı diğerlerine göre nispeten düşük olsa da, genel ölçek güvenilirliği araştırmalar için yeterli kabul edilmiştir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla faktör analizi kullanılmıştır. Analiz sırasında,

faktör yüklerinin daha net ayr??mas?n? sa?lamak için yayg?n olarak kullan?lan ortogonal döndürme yöntemi olan Varimax rotasyonu uygulanm??t?r.

Bu analiz sonucunda, ölçe?in teorik olarak öngörülen dört alt boyuttan (Fiziki Aktivite, Beslenme, Sigara ?çme, Stres Kontrolü) olu?tu?u do?rulanm??t?r. Toplam 16 madde bu dört faktöre da??lm??t?r, her bir alt boyut 4 madde içermektedir. Bu yap?, çocuklar?n kalp sa?l??? tutumlar?n?n çok boyutlu do?as?n? yans?tmaktad?r.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama

Format: 4'lü Likert Ölçe?i (1=Kesinlikle Kat?l?yorum, 4= Kesinlikle Kat?lm?yorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar

Ya? Grubu: ?lkö?retim/Okul ça???ndaki çocuklar (spesifik ya? aral??? tezde belirtilmelidir, ancak genellikle okul sa?l??? çal??malar? bu gruba odaklan?r)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çocuklar üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim tutum ölçe?i. Yüksek puanlar olumsuz tutumu, düşük puanlar ise kalp sa?l???n? geli?tirmeye yönelik olumlu tutumu ifade eder (Likert derecelendirmesinin tersine çevrilmesi gerekebilir). Ölçek 4 alt boyuttan ve 16 maddeden olu?maktadır.

Anahtar Kelimeler

Çocuk sa?l???, tutum, koruyucu sa?lk, kardiyoloji, psikometri, geçerlik ve güvenirlik, okul sa?l???

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: meryem.ozturk@deu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi Sa?lk Bilimleri Enstitüsü (Çal??man?n yap?ld??? kurum)

İzinler & Ücret ve Test Yolu?

Ölçek, Meryem Öztürk'ün 2002 yılında tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında uyarlanmıştır. Kullanım izinleri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi şu adresten indirilebilir: [cocuklarin-kalp-sagligini-gelistirme-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Öztürk, M. (2002). *Çocukların Kalp Sağlığını Geliştirme Tutum Ölçeğinin Türkiye'deki geçerlik güvenirlik çalışması*. (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Tez, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: [tez.yok.gov.tr](#)

Çocukların Kalp Sağlığını Geliştirme Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

1-Fiziki Aktivite (4 madde): Büyüdüğüm zaman egzersiz yapacağım

2-Beslenme (4 madde): Her sabah kahvaltı yapmayı severim

3-Sigara içme (4 madde): Annem ve babam ya da çevredeki yetişkinler sigara içtiğinde bu beni rahatsız eder

4-Stres Kontrolü (4 madde): Bir şeyi anlatmak istediğim zaman annem ve babam beni dinler